

Nézőpontok/Történet

Egy terv, egy történet: szentendrei nyaraló svájci építésztől

2020.03.24. 08:02

Egy hatvan négyzetméteres nyaraló a kilencvenes évekből. Egy képzelt megbízás: a rendszerváltás idején Magyarországon gyakornokoskodó építész, Peter Säggerer magának tervezte, anélkül, hogy reménye lett volna a megvalósításra. Egy terv, egy történet – ezúttal egy építészeti álmom története Svájcban Szentendrén.

1989 fordulatos évében lehetőségem nyílt, hogy gyakornokként az UVATERV budapesti irodájában dolgozhassak, az IAESTE segítségével (International Association for the Exchange of Students for Technical Experience – a szerk.). Amikor belevágtam a gyakornokságba, senki sem sejtette, hogy a világ néhány hónapon belül gyökeresen megváltozik. Június 16-án ugyanabban az évben a Hősök terén álltam. Egy fiatal férfi beszédet mondott. Akkor a kollégám és én is szimpatikusnak találtuk. Munkatársaim, Németh Adél és Nyiri Mária (Nyiri István lánya) egy Polski Fiat 126-tal megmutatták nekem az országot (oké, kicsit szűkös a hátsó ülés, de ezzel együtt élveztem). Olyan építésszel találkoztam, amiről sosem hallottam az ETH Zürich hallgatójaként. Barátságos emberekkel ismerkedtem meg. Még ha furcsán is hangzik: szabadnak éreztem magam Magyarországon.

A következő évben a Szentendrei-szigeten nyaraltam, egy kis házban. Volt a nyaralótelepen egy kiosk. Vettem Fecske cigarettát, bár nem dohányoztam, de tetszett a doboza és illett a helyhez és az időhöz.

Otthon, Svájcban terveztem egy nyaralót Szentendrén. Nem volt rá pénzem, szóval egészen szabadon dolgozhattam. Különösebben pontos helyszínt sem találtam ki – de Szentendre volt a vágyakozás célja. Akkoriban nagyon lenyűgözött Souto de Moura munkássága. Különösen a Gerês-ben emelt [kis házat](#) szerettem (1980-1982). Souto de Moura beavatkozásai minimálisak voltak: tetőt rakott egy régi, romos ház falaira, az egyik homlokzaton pedig a leromlott faszerkezetet egy nagy ablakra cserélte, a vízre néző kilátással.

Az [Upper Lawn Pavilion](#) (1959-1961) ugyancsak magával ragadott. Souto de Mourához hasonlóan Alison és Peter Smithson is egy meglévő romba illesztették bele az épületüket, olyan új téri helyzetet kreálva, amely egyszerre kapcsolódik az adottságokhoz, de az új funkcióhoz is. Azaz, ahogyan Peter Smithson érti az „as found” kifejezéssel: „fogj valamit, fordíts meg és rakd össze újra.” Magyarországon is elképesztettek azok az építész bevonása nélkül készült egyszerű, de gyönyörű kis épületek, amiket Janáky István mutat meg Az építészeti szépség rejtekei Magyarországon című könyvében.

Szóval elképzeltem a házamnak egy telket, egy hosszú, régi fallal. Talán egy teraszos parcella kialakítására emelték. A fallal szemben a Dunát látod. De ellentétben Souto de Mourával, a falat nem a tető alátámasztására használtam fel. A házamat a fal előtt helyeztem el, úgy, hogy a ház hátulja és a fal között teresedések alakulnak ki. Ezek a teresedések helyenként keskenyek, és ahol szükséges, kiszélesednek. A melegebb időszakban ez árnyas kültéri ejtőzőként szolgál. Egy másik nézőpontot kínál. A főhomlokzat, a tartófalhoz hasonlóan, egyenes vonalú.

Cikkinfó

Szerzők:

Peter Säggerer

Földrajzi hely:

Szentendre, Magyarország

Építészek, alkotók:

Peter Säggerer

A ház legalább négy fő számára kínál helyet. A tervezéshez további forrásként szolgáltak a svájci Atelier 5 munkái és Christopher Alexander A Pattern Language című könyve. Azt akartam, hogy a ház kis mérete ellenére tágasnak tűnjön – ezért elnyújtottam. Középen helyezkedik el a konyha, ettől egy kandallóval elválasztva a nappali. A két hálószoba a ház két végén található, arra az esetre, ha két pár szeretne együtt időzni az épületben, de fenntartva az intim szférát. A kétágyas hálóban alvófülkék biztosítanak némi privát teret. A házat a helyszínen fellelhető anyagokból: kőből, agyagból, fából kellene megépíteni.

Nemrég felfedeztem a Magyar Építőművészet egy régi számában a Zilahy István tervezte balatonudvari művészkolóniát. Pontosan így képzeltem el a házamat.

[Peter Sägesser](#) svájci építész, a kelet-közép-európai és szovjet építészet kutatója, az [ostarchitektur.com](#) alapítója és szerkesztője. A kézi tervrajzokat a szerző bocsátotta rendelkezésünkre saját archívumából. A szöveget Kovács Dániel fordította és szerkesztette.